

EI04GE

772004

Cova d'esfondrament de Can Marçà

Situació

Municipi: Sant Joan de Labritja

Coordenades U.T.M. X: 365225
(31N ETRS89): Y: 4327190

Dificultat i duració

5 min

Accés

Arribeu fins al Port de Sant Miquel i seguiu les indicacions de la cova fins al final.

La Cova de Can Marçà és privada i cal que reserveu hora per anar a visitar-la.

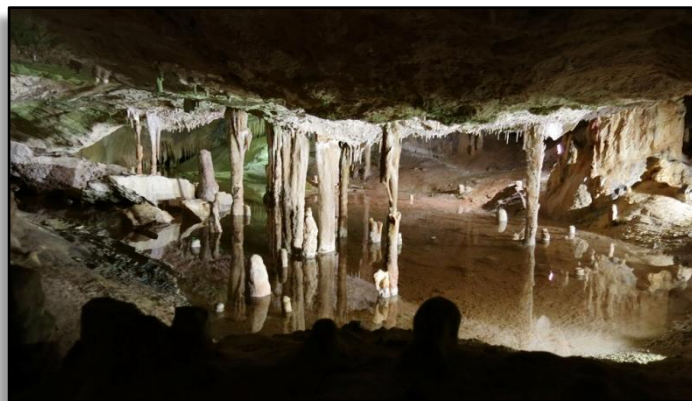
Interès principal

Geomorfològic

Interès secundari

Estratigràfic

Descripció de la localitat

Alguns dels espeleotemes de la Cova de Can Marçà: estalactites, estalagmites i columnes.

La Cova de Can Marçà va ser descoberta per contrabandistes que aprofitaven les petites sales i galeries que la cova proporcionava per amagar les seves mercaderies. L'entrada original es trobava a uns 10 m d'alçada sobre el nivell del mar i, degut a la poca alçada d'aquestes sales i galeries, els contrabandistes havien d'anar arrossegant-se. Per poder orientar-se feien marques a les parets que encara avui són identificables.

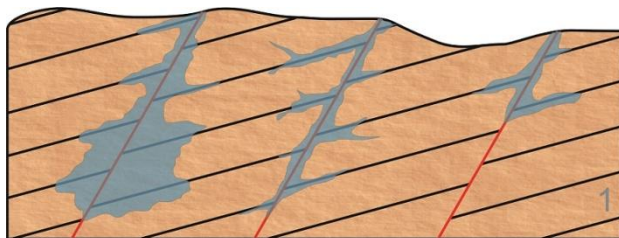
Els propietaris del terreny van començar les tasques de condicionament el 1978 i el 1980 la cova va quedar oberta al públic.

La Cova de Can Marçà s'ha format entre calcàries fòssilíferes del cretaci inferior, estructurades en capes gruixades amb intercalacions molt puntuals de margocalcàries i margues. La sedimentació d'aquesta unitat es va produir a una plataforma poc profunda, d'aigües netes i oxigenades amb una activa producció i sedimentació de carbonats, la majoria procedents dels exoesquelets dels organismes que hi vivien. Es tractaria d'un ambient sedimentari semblant al d'un escull de coralls actual.

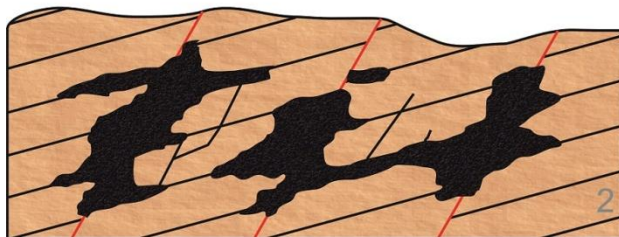
Aquests materials van quedar en exposició aèria degut a les forces tectòniques compressives ocorregudes durant l'Orogènia Alpina, que provocaren el plegament dels sediments preexistents i l'aparició de diverses falles.

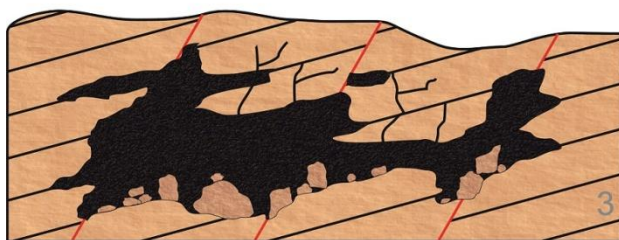
Aspecte general de la unitat de calcàries del cretaci. En negre es marquen alguns dels estrats ben definits, en vermell les falles i en lila es vol remarcar l'aspecte caòtic cap al sud.

El fet de que aquestes calcàries es trobin deformades i fallades ha afavorit els processos de dissolució càrstica. L'aigua superficial va aprofitar les zones de debilitat creades per les falles (figura 1) per anar dissolvent el carbonat càlcic de les calcàries i creant cavitats que, poc a poc, es van anar connectant entre elles (figura 2).

Al formar-se les cavitats i quedar el sostre sense suport basal, es van produir esfondraments que ampliaren les galeries o en formaren noves sales (figura 3).

Lligada a la dissolució càrstica també es produeix deposició de carbonat que dona lloc al que es coneix com a espeleotemes.

Quan l'aigua de les fractures, que es troba carregada de carbonat càlcic dissolt, s'evapora aquest mineral precipita i queda acumulat formant diverses estructures.

Esquema representatiu dels processos que originaren la Cova de Can Marçà.

Quan el carbonat càlcic precipita formant agulles que pegen del sostre els espeleotemes reben el nom d'estalactites (1 a la figura); quan les agulles es troben al terra de la cavitat són estalagmites (2). La unió de les estalactites i les estalagmites dona lloc a columnes (3).

Les banderoles (4) són un altre tipus d'espeleotemes que es poden trobar a la Cova de Can Marçà. Es formen a causa de la precipitació vertical de carbonat càlcic a sobre de superfícies inclinades. A causa de irregularitats a la roca l'aigua es va desviant quan llisca per sobre de la superfície inclinada i diposita el mineral al costat de l'anterior precipitació. A la llarga es formen superfícies ondulades.

Tipologies d'espeleotemes que es poden trobar a la Cova de Can Marçà (explicades al text).

Quan l'aigua carregada de carbonat càlcic queda acumulada, aquest mineral va precipitant per les vores degut a que és on l'aigua presenta menys profunditat i es pot evaporar més ràpidament. Es formen petites parets que envolten la bassa on l'aigua havia quedat acumulada donant lloc al que es coneix amb el nom de *gours* (5). Els *gours* acostumen a trobar-se en grup formant terrasses a les zones de la cova amb una certa pendent.

Per a saber-ne més

Ginés, J. & Ginés, A., 2011. Classificació morfogenètica de les cavitats càrstiques de les Illes Balears. *ENDINS*, 35: 85-102.

Recomanacions

Es tracta d'una cova privada, per tant, per anar a visitar-la cal que respecteu l'horari i crideu per reservar una visita guiada.